

บทที่ 2

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้" ผู้วิจัยได้กำหนดเรื่องที่จะศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร
2. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหาร
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ เช่น การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก เป็นต้น

ชุตตา จิตพิทักษ์ (2525) กล่าวว่า พฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลนั้นไม่รวมเฉพาะสิ่งที่แสดงปรากฏออกมาภายนอกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสิ่งที่อยู่ภายในใจของบุคคล ซึ่งคนภายนอกไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น คุณค่า ความคิดเห็น ความเชื่อ เป็นต้น

สำหรับในด้านพฤติกรรมสุขภาพก็มีความหมายเช่นเดียวกับพฤติกรรมทั่ว ๆ ไป แต่มุ่งเน้นเฉพาะในเรื่องของสุขภาพอนามัย เช่น เรื่องการรักษาความสะอาดของร่างกาย การบริโภคอาหาร

กู๊ด (Good, 1973) ได้กล่าวถึงความหมายของพฤติกรรมสุภาพว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายใน (Convert behaviors) และเกิดขึ้นภายนอก (Overt behaviors) ที่คาดหวังจะให้ผู้เรียนมี หรือเกิดขึ้นในตัวผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับ สุภาพอนามัย พฤติกรรมนี้จะรวมถึงการปฏิบัติที่สังเกตได้ และการเปลี่ยนแปลงภายใน ที่สังเกตไม่ได้ แต่สามารถวัดได้ว่าเกิดขึ้น ตัวอย่างพฤติกรรมภายนอกที่สังเกตได้ เช่น การรับประทานอาหาร การสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ การไปรับบริการทางการแพทย์ เป็นต้น ตัวอย่างพฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้ ได้แก่ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ ความรู้ ทักษะ ค่านิยมต่าง ๆ กระบวนการเกิดความคิด ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเหล่านั้น ไม่สามารถ จะสังเกตได้แต่วัดได้โดยใช้เครื่องมืออื่น ๆ ช่วย

ในด้านการจัดการศึกษานั้น ได้กล่าวถึง พฤติกรรม ซึ่งคาดหวังว่าจะให้ผู้เรียน ได้เกิดพฤติกรรมขึ้นหลังการจัดการศึกษา ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าว ถูกจัดเป็น 3 กลุ่มใหญ่คือ

1. พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)
2. พฤติกรรมด้านเจตพิสัย (Affective Domain)
3. พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

1. พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย

พฤติกรรมด้านนี้เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการรู้ การจำ การพัฒนา ความสามารถ และทักษะทางสติปัญญา การใช้ความคิดวิจารณ์ญาณ เพื่อประกอบการตัดสินใจ ความรู้ที่ จัดเป็นความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งบลูม (Bloom, 1975) ได้จำแนกไว้ดังนี้

1.1 ความรู้ (knowledge) หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการจดจำ และระลึกได้ถึงเรื่องราวที่ได้รับไปแล้ว

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นทักษะความสามารถที่ ผู้เรียนรู้ว่าผู้อื่นสื่อสารมาอย่างไร เป็นการแปลความ การตีความ และการคาดคะแน

1.3 ความสามารถในการนำไปใช้ (Application) หมายถึง การ รู้จักนำวิธีการทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ นำไปใช้เพื่อแก้ปัญหา ซึ่งจะต้องมี ความคุ้นเคยกับวิธีการ ทฤษฎีหลักการ จนจำได้และใช้ได้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวที่สมบูรณ์ใด ๆ ให้กระจายออกเป็นส่วนย่อย

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถในการรวบรวมข้อมูลที่เป็นส่วนย่อยต่าง ๆ เข้ามารวมกันเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างใหม่ ซึ่งมีความชัดเจนและมีคุณภาพ

1.6 การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการตัดสินคุณค่าของความคิด วิธีการ แนวทางและมาตรฐานต่าง ๆ นำมาใช้เพื่อตัดสินประเมินค่า โดยมีกฎเกณฑ์และมาตรฐานเป็นเครื่องประกอบ

2. พฤติกรรมด้านเจตพิสัย

พฤติกรรมด้านนี้ ได้แก่ ความสนใจ ความรู้สึก ท่าที ทัศนคติ ความชอบ ไม่ชอบการให้คุณค่า

ประกาเพ็ญ สุวรรณ (2520) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบเป็นส่วนพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอกและทัศนคติอาจเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าบุคคลเกิดการเรียนรู้

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2534) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะแสดงออกให้เห็นได้จากคำพูดหรือพฤติกรรม

มูนน์ (Munn, 1969 อ้างถึงใน ปราณี रामสูตร, 2528) ให้ความหมายไว้ว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึก (Feeling) และความคิดเห็น (opinion) ของบุคคลที่มีต่อสิ่งของบุคคล หรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในทางยอมรับหรือไม่ยอมรับ อันมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น บุคคลนั้น สถานการณ์นั้น

เซดคอร์ด์ และ แบคแมน (Secord and Backman, 1964) กล่าวว่าทัศนคติมีส่วนประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ความรู้สึก (Feeling) ความคิด (Thought) และแนวโน้ม

ในการกระทำต่อสิ่งแวดล้อม (predispositions to act toward some aspect of his environment)

สรุปได้ว่าทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งของบุคคลหรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง อันจะมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งนั้น ๆ

3. พฤติกรรมทางด้านทักษะพิสัยหรือพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ ซึ่งเป็นพฤติกรรม การแสดงออกภายนอกของบุคคล ซึ่งมีผลโดยตรงต่อสุขภาพของบุคคลนั้น

พฤติกรรมทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัยนี้ มีส่วนเกี่ยวข้องกัน ซึ่งถ้าเมื่อเกิดพฤติกรรมหนึ่งแล้ว อาจทำให้เกิดพฤติกรรมอื่นตามมาหรือไม่เกิดก็ได้ เช่น เมื่อมีความรู้ในเรื่องการบริโภคอาหารดี อาจจะไม่เกิดหรือไม่เกิดทัศนคติ และการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการบริโภคอาหารก็ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ยังมีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมบริโภคได้

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภค

บริโภคนิสัยของมนุษย์นั้นมิได้เกิดขึ้นในระยะเวลาสั้น ๆ หากแต่ค่อย ๆ สะสมมาตั้งแต่ในวัยเด็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ อาจมาจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ได้รับ ซึ่งสิ่งที่เป็นปัจจัยต่อบริโภคนิสัยนั้น ชาลิต รัตกุล (2523) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. อาหารที่มีในท้องถิ่น หากท้องถิ่นใดมีอาหารบริบูรณ์ คนในท้องถิ่นนั้นย่อมมีโอกาสจะได้บริโภคอาหารที่มีคุณค่าเพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย ท้องถิ่นใดขาดแคลนอาหาร คนในท้องถิ่นก็จำเป็นต้องกินอย่างจำกัด

2.ฐานะทางเศรษฐกิจ แต่ละครอบครัวจะสามารถซื้ออาหารที่มีขายในท้องตลาดมากน้อยได้มากน้อยเพียงไรและซื้ออาหารจำพวกใดบ้างนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับรายได้ของครอบครัว

3. ความเคยชินในการกินของครอบครัว การกินของแต่ละครอบครัวนั้น บางคราวมีเหตุผลเบื้องหลังที่เกี่ยวกับเชื้อชาติ ศาสนา และขนบธรรมเนียมประจำชาติ

หรือความเชื่อของครอบครัวนั้น ๆ รวมทั้งนิสัยที่สืบเนื่องกันมาหลายชั่วคน

4. ขนบธรรมเนียมประเพณี
5. ภาวะทางอารมณ์และจิตใจ เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความสุขหรือรำคาญ หรือ รุนวายใจ ความชอบหรือไม่ชอบในอาหาร
6. อิทธิพลของการศึกษา ความรู้เรื่องคุณค่าของอาหาร อาจเป็นเหตุผลสำคัญ ในการตัดสินใจเลือกซื้อ การที่บุคคลนิยมกินอาหารเพราะรู้คุณค่าของอาหารนั้น แสดงให้เห็นความสำคัญของการให้ความรู้ทางโภชนาการแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยเด็ก อันเป็นวัยที่นิสัยในการกินกำลังจะเกิดขึ้น

จากเอกสารการสอนชุดวิชาโภชนาการกับชีวิตมนุษย์ ของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช (2526) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบริโภคนิสัยว่าขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมหลายอย่าง เช่น

1. ภาวะแวดล้อมของชุมชน ดินฟ้าอากาศ ความอุดมสมบูรณ์หรือแห้งแล้งของพื้นที่ แหล่งเพาะปลูกและความสะดวกในการคมนาคมติดต่อกับชุมชนอื่น เมื่อไม่มีจะกินก็ไม่เคยกิน ทำให้ไม่นิยมกินหรือกินไม่เป็น
2. ภาวะสุขภาพอนามัยของชุมชน โดยปกติแล้วบริโภคนิสัยที่ดีและสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงมักจะไปด้วยกัน แต่บางครั้งชุมชนที่มีบริโภคนิสัยที่ดีกลับมีปัญหาด้านสุขภาพอนามัย
3. รายได้ เป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกซื้ออาหารต่าง ๆ
4. ศาสนา ขนบธรรมเนียม มีความสำคัญในการกำหนดว่า สิ่งใดควรหรือไม่ควรกินในช่วงอายุใด
5. ภาวะจิตใจของบุคคลหรือชุมชนที่ทำการศึกษา

เฟลค (Fleck, 1981) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคของมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องจากที่กล่าวข้างต้น คือ ขนบธรรมเนียมประเพณี ครอบครัว อิทธิพลของการศึกษา ศาสนา ความต้องการอาหารของแต่ละบุคคลแตกต่างกันตามอายุ เพศ อาชีพและภาวะต่าง ๆ ของร่างกาย ความสามารถในการรับรสสัมผัส นอกจากนี้ยังได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคไว้ดังนี้

1. กลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลต่อเด็กมากและมีอิทธิพลต่อผู้ใหญ่ด้วยเช่นกัน เช่น นักกีฬา หรือดารานิยมชมชอบอาหารประเภทนั้น ๆ เด็กเหล่านี้ก็พยายามเลียนแบบอย่าง เป็นต้น
2. สื่อสารมวลชน มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้า โดยเฉพาะเด็กจะนิยมซื้อสินค้าตามที่โฆษณาทางโทรทัศน์ นอกจากนี้สื่อสารมวลชนยังมีผลต่อบริโภคนิสัยอีกด้วย
3. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นสิ่งสำคัญและมีอิทธิพลต่อบริโภคนิสัย โดยเฉพาะอาหารที่ผลิตในท้องถิ่นมีราคาถูกกว่าอาหารที่นำมาจากทางไกล เพราะหาได้ง่ายกว่าแต่อาหารบางชนิด ผู้ผลิตอาจนำไปขายที่อื่นเพราะได้ราคาแพงกว่า ทำให้คนในท้องถิ่นอาจไม่ได้รับประทานอาหารนั้นในราคาที่ถูก

จากที่กล่าวมาทั้งหมดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคของมนุษย์ จะเห็นได้ว่าการบริโภคของมนุษย์นั้น ถึงแม้จะขึ้นกับปัจจัยต่าง ๆ แล้ว แต่ถ้ามนุษย์เรามีความรู้ความเข้าใจก็จะทำให้รู้จักที่จะตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารที่มีคุณค่า ราคาถูกเพื่อการมีสุขภาพที่ดีต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

วิณี ชิดเชิดวงศ์ (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะนิสัยในการบริโภค และการเจริญเติบโตของเด็กวัยก่อนเรียน ที่มาจากสภาพครอบครัวต่างกัน ในจังหวัดนราธิวาส" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบลักษณะนิสัยในการบริโภคและการเจริญเติบโตของเด็กวัยก่อนเรียน ตามตัวแปรในด้านการศึกษา สถานภาพการทำงาน สถานภาพของครอบครัว ขนาดของครอบครัว เศรษฐกิจและความเชื่อในการ

บริโภคของบิดามารดา เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต พฤติกรรม แบบสำรวจชนิดของอาหาร และแบบบันทึกการเจริญเติบโต ผลการวิจัยพบว่า เด็กวัยก่อนเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดามีการศึกษาสูง มีฐานะทางเศรษฐกิจดี บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดามารดามีความเชื่อที่ถูกต้อง จะมีลักษณะนิสัยในการบริโภคอาหาร ดีกว่าเด็กวัยก่อนเรียน ที่มาจากครอบครัวที่มีการศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่า

สวณิต อ่องรุ่งเรือง และสุภา จันทรพิทักษ์ (2528, อ้างจาก ศิริศรี ศิริบุญย์, 2530) "ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติทางด้านโภชนาการของครูระดับประถมศึกษาใน โรงเรียนชนบท จังหวัดสงขลา" เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไป และกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาหรือวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัย จำนวน 120 โรงเรียน พบว่าครูยังมีความรู้ทางโภชนาการในบางหัวข้อไม่ถูกต้อง ได้แก่ การให้ความสำคัญต่ออาหารหมวดไขมันน้อยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของเด็ก การป้องกันโรคขาดโปรตีนและกำลังงาน ความรู้เกี่ยวกับโรคขาดอาหาร การตรวจวัดภาวะโภชนาการ อีกทั้งครูไม่แน่ใจในสิ่งที่สอนไปนั้นว่าเด็กจะสามารถรับ และนำไปปฏิบัติได้จริง และตัวครูยังมองเห็นความสำคัญของการให้โภชนาการน้อยไป

ยุพิน ตรีส (2528) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการ กับความรู้ ความเชื่อ และการบริโภคนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง 560 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ ความเชื่อ ทางด้านโภชนาการอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนบริโภคนิสัยอยู่ในเกณฑ์ดี และพบว่าภาวะโภชนาการไม่มีความสัมพันธ์กับ ความรู้ ความเชื่อ และบริโภคนิสัย ส่วนความรู้ ความเชื่อ และบริโภคนิสัย มีความสัมพันธ์กัน

วัฒนา ประทุมสินธุ์ และคณะ (2529) ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการกินของประชาชนในภาคใต้ของประเทศไทย" โดยใช้แบบสอบถามซึ่งสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงมีครรภ์ หญิงให้นมบุตร ทารก และเด็กวัยเรียน ในจังหวัดสงขลาและปัตตานี รวมทั้งสิ้น 273 ครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า ชาวไทยพุทธกินผักผลไม้มากกว่าชาวไทย

มุสลิม แต่ชาวไทยมุสลิมกินอาหารไขมันมากกว่าไทยพุทธ หญิงอยู่ไฟไทยพุทธกินอาหารบำรุงมากกว่าไทยมุสลิม ชาวไทยพุทธมีความเชื่อในเรื่องอาหารแสลงมากกว่าไทยมุสลิม ผู้ที่อาศัยในที่ดอนกินผักมากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในริมทะเล ศาสนามีผลต่อพฤติกรรมการกินของชาวไทยพุทธน้อยกว่าชาวไทยมุสลิม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ คนในหมู่บ้านกินอาหารมีคุณค่าและปลูกในหมู่บ้าน โดยให้เหตุผลว่าสนใจในรสชาติของพืชผัก ส่วนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในทุกกลุ่ม คือ กินอาหารไม่ครบ 5 หมู่ กินผักและผลไม้ น้อย สาเหตุเพราะไม่รู้ถึงผลเสียของการกิน ไม่กินเนื้อสัตว์บางชนิด เช่น ไม่กินปลา มีเกล็ด ปลาโอ ปลาทุ เพราะทำให้เป็นพยาธิ คั้น หญิงตั้งครรภ์จะไม่กินไข่และไขมัน เพราะกลัวเด็กจะมีไข่ที่ตัวและคลอดยาก นอกจากนี้ยังศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับอาหารแสลง พบว่าหญิงหลังคลอดไม่กินสับปะรด มะละกอตางโม ถั่วฝักยาว พักทอง แตงกวา ปลาไหล ปลาดุก หอยแครง เพราะกลัวตกเลือด และค้างแข็ง

กรมพลศึกษา (2529) ทำการวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อแสวงหาลู่ทางไปสู่สุขภาพดีถ้วนหน้าเมื่อปี 2543" เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์แบบสอบถามพฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศ จำนวน 1,600 คน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมสุขภาพด้านการรับประทานอาหารของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี และด้านการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพของนักเรียนเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร ความสะอาดของร่างกาย การออกกำลังกาย เกิดจากปัจจัยจากการอบรมสั่งสอน แนะนำของครูมากที่สุด รองลงไป ได้แก่ มารดา บิดา เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติตนเองของนักเรียนในแต่ละภาค มีความแตกต่างกันในทุกเรื่อง โดยนักเรียนในภาคใต้มีการปฏิบัติในแต่ละเรื่อง ได้แก่ การรักษาความสะอาด การป้องกันโรค การออกกำลังกาย การพักผ่อน การช้บถ่าย และการป้องกันอุบัติเหตุ ไม่ถูกต้องมากที่สุด ยกเว้นเรื่องการรับประทานอาหาร นักเรียนในเขตเมือง และชนบทมีพฤติกรรมปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในเขตเมืองมีพฤติกรรมการปฏิบัติดีกว่านักเรียนในเขตชนบทในเรื่องการกินอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ หรือการกินอาหารครบทุกหมู่ การได้กินอาหารกลางวัน สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตน ในเรื่องการรับประทานอาหาร ได้แก่ เพศ อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา ภูมิภาคและเขตที่ตั้งโรงเรียน

ชูจันทร์ จันทร์มา (2529) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติในการรับประทานอาหารเช้า และการโภชนาการของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน" โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติในการรับประทานอาหารเช้าและภาวะโภชนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 480 คน พบว่า

1. การปฏิบัติในการรับประทานอาหารเช้าของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ดี
2. ภาวะโภชนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ดี
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติในการรับประทานอาหารเช้าและภาวะโภชนาการของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน พบว่าการปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นฤมล โพธิ์สัตย์ (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บริโภคนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพังงา" เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบนักเรียนที่มีความแตกต่างกันทางด้านกรอบมเลี้ยงดู ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และขนาดครอบครัว กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 465 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครอง และแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีบริโภคนิสัยอยู่ในระดับดี นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาสูงมีฐานะทางเศรษฐกิจดี จะมีบริโภคนิสัยที่ดี และนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีขนาดเล็ก มีบริโภคนิสัยที่ดีกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวขนาดกลางและใหญ่ตามลำดับ

อุไรวรรณ คำไทย (2530) ทำการวิจัยเรื่อง "ความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8" กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 753 คน เป็นนักเรียนในเขตเทศบาล 353 คน นอกเขตเทศบาล 400 คน ผลการวิจัย

พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 8 มีความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการอยู่ในระดับควรปรับปรุงนักเรียนชายและหญิงมีความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการแตกต่างกัน โดยนักเรียนนอกเขตเทศบาลมีความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการมากกว่านักเรียนในเขตเทศบาล

พิมพ์ร ยศแก้ว (2530) ได้ศึกษา "ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ เกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 8" กลุ่มตัวอย่าง 400 คน เป็นเพศชาย 200 คน เพศหญิง 200 คน พบว่านักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนมีทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคอยู่ในระดับดี และ เมื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภค พบว่า ความรู้และการปฏิบัติของนักเรียนหญิงและชายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะไม่แตกต่างกัน

ศิริศจี ศิริบุญ (2530) ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11" พบว่าความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อเปรียบเทียบพบว่า นักเรียนในเขตเทศบาลมีความรู้ และ ทักษะ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในเขตมีความรู้ ทักษะ ดีกว่านักเรียนนอกเขตเทศบาล สำหรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร นักเรียนในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เจริญเกียรติ ภูสกุล (2532) ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 2" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโภชนาการพบว่า มีปัญหามากที่สุดในเรื่องปริมาณและคุณค่าของอาหารที่ร่างกาย

ต้องการคือเนื้อหยากรไม่เหมาะสมกับนักเรียน รองลงมาคืออาหารสำหรับคนเจ็บและคนปกติ ปัญหาคือขอบข่ายของเนื้อหาไม่ชัดเจนและยังมีปัญหาในเรื่องอันตรายที่เกิดจากการขาดสารอาหาร ประเภทของสารอาหาร อาหารที่ควรหลีกเลี่ยง และประโยชน์ของสารอาหาร ส่วนในเรื่องการจัดกิจกรรม ครูมีปัญหามากที่สุดในเรื่องการค้นคว้าอภิปรายเกี่ยวกับประเภท ประโยชน์ โครมและอันตรายที่เกิดจากการขาดสารอาหาร โดยนักเรียนขาดทักษะในการทำ กิจกรรม และกิจกรรมไม่เป็นที่น่าสนใจของนักเรียน

ฉันทนา ลิ้มนิรันดร์กุล (2532) ได้ศึกษาริวิจัยเรื่อง "ประสิทธิผลของโครงการ สุขศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรุงเทพมหานคร" กลุ่มตัวอย่าง 120 คน เป็นกลุ่มทดลอง 60 คน กลุ่มเปรียบเทียบ 60 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามนักเรียน แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน แบบสังเกตร้านอาหาร จำหน่ายอาหาร แบบสังเกตพฤติกรรมการเลือกบริโภคอาหารของนักเรียน มีการทดสอบ ก่อนและหลังการทดลอง โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอน ดุริตีโอเทป แจกเอกสารเกี่ยวกับ เรื่องพิษภัยในอาหาร (สีผสมอาหารและให้ทางบ้านช่วยแนะนำด้วย) ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบ ไม่ได้รับการสอนหรือการกระตุ้นแต่อย่างใด ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีปัจจัยนำ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยความรู้ ทักษะคิดเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร หลังการทดลองดีกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มทดลองมีความรู้ ทักษะคิด และคะแนนเฉลี่ย พฤติกรรมการบริโภคอาหารดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารในกลุ่มทดลอง พบว่า ทักษะคิดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001 ส่วนปัจจัยอื่นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

พนอ ทิพย์พิมลรัตน์ (2534) ได้ศึกษาริวิจัยในเรื่อง "พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ชุมพร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเรื่อง สารเคมีในอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดชุมพร โดยใช้แบบสอบถาม วัดความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษาและอาชีพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว ขนาดของครอบครัว และแหล่งข่าวสาร ผลการวิจัยพบว่านักเรียน

ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับพอใช้ เจตคติอยู่ในระดับดี และการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ นักเรียนที่มีบิดามารดา มีระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน จะมีความรู้ เจตคติในเรื่องสารเคมีในอาหารแตกต่างกัน นักเรียนที่มีบิดามารดามีการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน มีการปฏิบัติในเรื่องสารเคมีในอาหารแตกต่างกัน นักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัว แหล่งข่าวสารที่ต่างกัน เจตคติไม่แตกต่างกันและนักเรียนที่มีเพศต่างกัน รายได้ของครอบครัว ขนาดของครอบครัว และแหล่งข่าวสารที่ต่างกัน มีการปฏิบัติในเรื่องสารเคมีในอาหารไม่แตกต่างกัน

อรวรรณ พงศ์พุทธชาติ (2534) ทำการวิจัยเรื่อง "ค่านิยมเกี่ยวกับการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบค่านิยมเกี่ยวกับการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างมี 820 คน ผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมเกี่ยวกับการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จัดอยู่ในระดับสูง และเมื่อเปรียบเทียบค่านิยมเกี่ยวกับการบริโภคอาหารพบว่า นักเรียนกลุ่มที่มีการปฏิบัติมากเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร มีค่านิยมเกี่ยวกับการบริโภคอาหารสูงกว่ากลุ่มที่มีการปฏิบัติน้อยเกี่ยวกับการบริโภคอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบว่านักเรียนมีค่านิยมเกี่ยวกับการบริโภคอาหารอยู่ในระดับต่ำ ในเรื่องการรับประทานอาหารที่ปรุงด้วยถั่วเมล็ดแห้ง ผักผลไม้สด การรับประทานอาหารว่างจำพวกอาหารสำเร็จรูปที่บรรจุห่อ เช่น บะหมี่สำเร็จรูป การบอกแม่ค้าไม่ให้ใส่ผงชูรสในอาหาร การรับประทานอาหารหวานเย็น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

คอสเปอร์ (Cospers, 1977) และคณะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ผลการสอนโภชนาการเกี่ยวกับนิสัยการบริโภคอาหารในนักเรียนชั้นประถมศึกษาในระดับ 5" (The effect of nutrition education on dietary habits of fifth-graders) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินผลการสอนโภชนาการในนักเรียนชั้นประถมศึกษาในระดับ 5

ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโภชนาการ การทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาระดับ 5 จำนวน 45 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 22 คน และกลุ่มควบคุม 23 คน ทั้งก่อนและหลังการสอนโภชนาการ พร้อมทั้งให้นักเรียนบันทึกการบริโภคอาหารภายใน 1 วันภายหลังการสอนโภชนาการไปแล้ว ผลการวิจัยพบว่านักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความรู้ก่อนการสอนโภชนาการใกล้เคียงกัน ผลจากการทดสอบภายหลังการสอนโภชนาการพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรู้มากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม สำหรับผลการควบคุมการบริโภคอาหารใน 24 ชั่วโมง พบว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีการควบคุมอาหารไม่แตกต่างกันและยังพบว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม บริโภคอาหารบางอย่างที่มีแคลอรีน้อยกว่าที่ร่างกายต้องการอีกด้วย สรุปได้ว่า การสอนโภชนาการไม่มีผลต่อการปฏิบัติในการบริโภคอาหารนักเรียน

สกินเนอร์ และวูดเบิร์น (Skinner and Woodburn, 1977 อ้างจาก ศิริศฉีศิริบุญย์, 2530) ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ทางโภชนาการของเด็กวัยรุ่น" (Nutrition knowledge of teenagers) มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโภชนาการของเด็กวัยรุ่นเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนการสอน โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนอายุเฉลี่ย 15.5 ปี จำนวน 1,193 คน และสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูโภชนาการ จำนวน 71 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กวัยรุ่นไม่มีความรู้ในการเลือกอาหารที่มีคุณค่าซึ่งจะมีผลต่อการควบคุมน้ำหนักของร่างกาย เด็กวัยรุ่นให้ความสำคัญของสารอาหารโปรตีนและวิตามินซี เนื้อหาในวิชาโภชนาการมีน้อย ในเรื่องความจำเป็นด้านโภชนาการระหว่างตั้งครรภ์ อาหารกับการกีฬา การถนอมอาหาร และอาหารไขมันกับ ความเชื่อ

รูคิ และโคอิซุมิ (Rourke and Koizumi, 1982) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการของนักเรียน" (What does Johnny know about nutrition) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความรู้ทางโภชนาการ ของนักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 600 คน จาก 30 โรงเรียนทั้งในชนบทและในเมือง รัฐอินเดียนา โดยใช้ข้อทดสอบทางโภชนาการมาสอบเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และเปรียบเทียบคะแนนในแต่ละระดับชั้น พบว่า มีความแตกต่างกัน

ระหว่างนักเรียนที่อยู่ในชนบท กับนักเรียนในเมือง โดยนักเรียนในชนบท มีความรู้ทางโภชนาการมากกว่านักเรียนในเมืองแต่โดยส่วนรวมแล้วเด็กส่วนใหญ่มีความรู้ทางโภชนาการอยู่ในระดับปานกลาง

เฟลแมน (Feldman, 1983) ทำการวิจัยเรื่อง "ข่าวสารเรื่องโภชนาการของนักเรียนมัธยมศึกษาในเคนยา" (Communicating nutrition to high school student in Kenya) โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน 514 คน เป็นชาย 254 คน หญิง 260 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจถูกต้องในเรื่องโภชนาการ แต่ยังมีความเข้าใจผิดในเรื่องน้ำอัดลม โดยเชื่อว่าน้ำอัดลมซึ่งผลิตในอเมริกาเป็นสิ่งที่มีความดีทางอาหารมีประโยชน์ต่อร่างกาย ไม่ตระหนักถึงคุณค่าอาหารและผลไม้ในท้องถิ่น และไม่เห็นความสำคัญของสีจากธรรมชาติ และความสำคัญของผัก แต่เชื่อว่าอาหารที่มีราคาแพงเป็นอาหารที่มีความดีและมีประโยชน์ต่อสุขภาพ และยังพบว่ากลุ่มที่ได้รับข่าวสารด้านโภชนาการจะมีความรู้ทัศนคติเรื่องเกี่ยวกับโภชนาการดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้อ่านข่าวสาร

เบรดเบเนอร์ และคณะ (Bredbenner and Others, 1984) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "หลักสูตรโภชนาการสำหรับการสอนสุขศึกษาที่มีผลต่อความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคของผู้เรียน" (A nutrition curriculum for health education: Its effect on students' knowledge attitude and behavior) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการสอนโภชนาการ ตามหลักสูตรโภชนาการตามการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งเป็นหลักสูตรสำหรับนักเรียนเกรด 7 8 10 และ 11 ศึกษาจากคะแนนพัฒนาการด้านความรู้ ทัศนคติในการเลือกรับประทานอาหารและพฤติกรรมการบริโภค แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือกลุ่มทดลอง ทำการทดสอบก่อนแล้วสอนหลักสูตรโภชนาการ กลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 เป็นกลุ่มควบคุมไม่สอนหลักสูตรโภชนาการก่อน โดยกลุ่ม 1 ทดสอบหลังเรียน กลุ่ม 2 ทดสอบก่อนและหลังเรียน กลุ่ม 3 ทดสอบหลังเรียนอย่างเดียว โดยแบบทดสอบวัดความรู้ ทัศนคติ และแบบแสดงความบอຍของอาหารที่บริโภค ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ 1 มีคะแนนความรู้สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านทัศนคติไม่เปลี่ยนแปลง กลุ่ม 2 และ 3 มีความรู้

ทัศนคติ และการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน กลุ่ม 1 มีความรู้สูงกว่ากลุ่ม 2 ความรู้ไม่ช่วยให้การปฏิบัติของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มแตกต่างกัน

ฮอนแมค (Hornyak, 1984) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ผลของการใช้สถานการณ์จำลองในการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น" (The effects of a simulation on the increase of consumer knowledge in middle school students) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลของการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ใช้สถานการณ์จำลองเกี่ยวกับโปรแกรมบริโภคศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 7 จากโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย 3 โรงเรียน ในเมืองเซอร์เคาน์ตี รัฐนิวเจอร์ซีย์ จำนวน 336 คน แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองในโปรแกรมบริโภคศึกษาช่วยเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียนและนักเรียน ที่มีพื้นฐานความรู้ดี การเรียนรู้เกี่ยวกับการบริโภคจะรับได้เร็วกว่า

อัลไบรต์ (Albright, 1990) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ผลของกิจกรรมทางโภชนาการต่อความรู้เกี่ยวกับโภชนาการของนักเรียน" (The effect of an activity based nutrition program on the nutrition knowledge of students) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล จำนวน 38 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 20 คน และกลุ่มทดลอง 18 คน โดยกลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยใช้ถ้อยคำและกลุ่มทดลองใช้การสอนโดยใช้ถ้อยคำควบคู่การทำกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่สอนโดยใช้กิจกรรมร่วมด้วย จะมีความรู้ทางโภชนาการเพิ่มขึ้น และมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโต้ตอบทางสุขภาพ จะทำให้เด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้น

ซันเนนเบิร์ก (Sonnenberg, 1991) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ผลของเชื้อชาติฐานะทางเศรษฐกิจ และอายุต่อทัศนคติการกินอาหารของเด็กวัยเรียน" (The impact of ethnicity, socioeconomic status, and age on the eating attitudes of school aged children) โดยใช้แบบสำรวจทัศนคติในการรับประทานอาหาร ในเรื่องสิ่งที่ยึดเป็นหลักในการรับประทานอาหาร หน้าหน้าตัว การจำกัดอาหารเป็นตัวแปรตาม

ส่วนตัวแปรต้น ได้แก่ เชื้อชาติ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม อายุ และเพศเป็นตัวแปรควบคุม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กนักเรียนเกรด 1 ถึง เกรด 6 จำนวน 238 คน ของโรงเรียนประถมในเขตเมือง ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติในการรับประทานอาหารไม่แตกต่างกัน โดยเชื้อชาติและฐานะทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และทัศนคติในการรับประทานอาหาร มีความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ กับและฐานะทางเศรษฐกิจ

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารของนักเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารอยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี และนักเรียนในเขตเมืองมีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ ทางโภชนาการแตกต่างกันโดยนักเรียนในเขตเมืองมีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ ดีกว่านักเรียนนอกเขต นักเรียนส่วนใหญ่ยังมีความเชื่อเกี่ยวกับโภชนาการอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง และพบว่ากลุ่มที่ได้รับข่าวสารทางด้านโภชนาการจะมีความรู้ ทัศนคติ ดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับข่าวสาร นักเรียนที่ได้รับการสอน โดยมีกิจกรรมทางโภชนาการประกอบ จะมีความรู้ทางโภชนาการเพิ่มมากขึ้นกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับกิจกรรม และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนในเรื่องการรับประทานอาหาร ได้แก่ เพศ อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา ภูมิภาค และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

จากการศึกษางานการวิจัย ได้มีผู้ศึกษารวิจัยในด้านความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับทางด้านสุขภาพอนามัย สุขภาพผู้บริโภค ซึ่งมีหัวข้อทางโภชนาการ สอดแทรกเข้าไปบ้าง รวมถึงการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมโภชนาการประกอบ แต่ยังไม่มีการวิจัยถึงเรื่องพฤติกรรมบริโภคอาหาร โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาคใต้ ซึ่งยังเป็นปัญหาทางโภชนาการที่สำคัญของประเทศ และผลการวิจัยในเรื่องนี้จะ เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนโภชนาการ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเสริมสร้างความรู้ และให้ตระหนักถึงปัญหาด้านโภชนาการ และเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาทางโภชนาการ เพื่อคุณภาพที่ดีของเด็กนักเรียนไทยต่อไป